ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ FRANCESCO CAPOTORTI της 9ης Μαρτίου 1977 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Το ερώτημα που χρήζει απαντήσεως εν προκειμένω είναι κατά τα ουσιώδη το εξής: στην περίπτωση που ο υπήκοος ενός κράτους μέλους απέκτησε το δικαίωμα παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως έναντι του φορέα άλλου κράτους μέλους λόγω επαγγελματικής δραστηριότητας που άσκησε εκτός του γεωγραφικού πλαισίου της Κοινότητας σε έδαφος το οποίο κατά τον κρίσιμο χρόνο ήταν συνδεδεμένο, ήδη δε ανεξάρτητο, είναι νόμιμο κατά το κοινοτικό δίκαιο να εξαρτάται η καταβολή των παροχών από την προϋπόθεση της κατοικίας στο έδαφος του κράτους οφειλέτη; Το πρόβλημα είναι ανάλογο εκείνου που θα πρέπει να εξετάσετε στην υπόθεση 79/76, FOSSI, στην οποία ανέπτυξε χθες τις προτάσεις του ο γενικός εισαγγελέας WARNER· παρατηρώ πάντως εξ αρχής ότι υπάρχουν και ορισμένες σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο πραγματικών καταστάσεων.

Η κύρια δίκη στο πλαίσιο της οποίας ανέκυψαν τα υποβληθέντα στο Δικαστήριο ερωτήματα εκκρεμεί ενώπιον του TRIBUNAL DU TRAVAIL de Bruxelles κατόπιν προσφυγής ενός Ιταλού υπηκόου, ο οποίος εργάστηκε στο Βελγικό Κογκό από τις 12 Ιουλίου 1952 μέχρι τις 13 Μαΐου 1960 για λογαριασμό της εταιρίας BCK MANGANÈSE. Από 18 Αυγούστου 1960 έλαβε σύνταξη αναπηρίας λόγω ασθένειας που τον ανάγκασε να εγκαταλείψει την εργασία αυτή και να επιστρέψει στην Ιταλία, σύνταξη η οποία του χορηγήθηκε κατ' εφαρμογή του βελγικού DECRET COLONIAL της 7ης Αυγούστου 1952, περί συστήματος υποχρεωτικής ασφαλίσεως ασθενείας και αναπηρίας των εργαζομένων στις αποικίες (σύστημα που χρηματοδοτείται με εισφορές των εργαζομένων και των εργοδοτών). Το εν λόγω διάταγμα πρόβλεπε πάντως στο άρθρο 2, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο ότι ο δικαιούχος των παροχών κατά το εν λόγω σύστημα οφείλει να έχει την πραγματική και συνήθη κατοικία του στο Βέλγιο, στο Βελγικό Κογκό, στη RUANDA-URUNDI ή σε χώρα με την οποία έχει συναφθεί συμφωνία αμοιβαιότητας, εκτός αν έχει την άδεια του FONDS COLONIAL D'INVALIDITÉ (Αποικιακό Ταμείο Αναπηρίας) να απουσιάζει προσωρινώς από τον τόπο της κατοικίας του για λόγους υγείας.

Ενόψει της κηρύξεως της ανεξαρτησίας του Κογκό στις 30 Ιουνίου 1960, το Βέλγιο ανέλαβε την υποχρέωση, με νόμο της 16ης Ιουνίου 1960, να διατηρήσει τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης που είχαν ήδη συσταθεί για τα υπερπόντια εδάφη, κατοχυρώνοντας μεταξύ άλλων τις παροχές που προβλέπει το DECRET COLONIAL της 7ης Αυγούστου 1952 για τα δικαιώματα που αποκτήθηκαν πριν από την 1η Ιουλίου 1960 υπό τις προϋποθέσεις των κανόνων που ίσχυαν ήδη στα εν λόγω εδάφη κατά το χρόνο της θέσεως του νόμου σε ισχύ. Έτσι

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

επιβεβαιώθηκε χωρίς καμία επιφύλαξη και η προαναφερθείσα προϋπόθεση της κατοικίας. Δεδομένου ότι ο BOZZONE εξακολουθούσε να κατοικεί στην Ιταλία, με την οποία το Βέλγιο δεν είχε συνάψει σύμβαση αμοιβαιότητας, το Αποικιακό Ταμείο Αναπηρίας έπαυσε να του καταβάλλει τη σύνταξη αναπηρίας από 1ης Φεβρουαρίου 1961.

Έξι χρόνια αργότερα και συγκεκριμένα στις 7 Φεβρουαρίου 1967 ο ενδιαφερόμενος απευθύνθηκε στο OFFICE DE SÉCURITÉ SOCIALE D'OUTRE-MER, στις Βρυξέλλες, το οποίο είχε εν τω μεταξύ αντικαταστήσει το FONDS COLONIAL D'INVALIDITÉ δυνάμει του βελγικού νόμου της 17ης Ιουλίου 1963 περί κοινωνικής ασφαλίσεως για τα υπερπόντια εδάφη, και ζήτησε να του καταβληθεί εκ νέου η σύνταξη αναπηρίας. Προς τούτο στηρίχτηκε — κακώς όμως, όπως φαίνεται — στο βασιλικό διάταγμα της 16ης Νοεμβρίου 1966, το οποίο επεξέτεινε στους υπηκόους των κρατών μελών της ΕΟΚ ορισμένα από τα πλεονεκτήματα που πρόβλεπε ο νόμος της 17ης Ιουλίου 1963 περί κοινωνικής ασφαλίσεως για τα υπερπόντια εδάφη. Με απόφαση της 21ης Μαρτίου 1967 ο βελγικός φορέας κοινωνικής ασφαλίσεως έκανε δεκτή την αίτηση του ενδιαφερομένου και του χορήγησε από 8 Φεβρουαρίου του ίδιου έτους τα πλεονεκτήματα που πρόβλεπαν τα βασιλικά διατάγματα περί ασφαλίσεως ασθενείας-αναπηρίας των εργαζομένων στο Κογκό και στο RUANDA-URUNDI για περίοδο έξι μηνών που στη συνέχεια παρατεινόταν διαδοχικά κάθε έξι μήνες μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1973.

Ο βελγικός φορέας κοινωνικής ασφαλίσεως, σύμφωνα με όσα δήλωσε κατά την παρούσα διαδικασία, έκανε δεκτή την αίτηση του εν λόγω εργαζομένου προκειμένου να αποφύγει την εις βάρος του διάκριση σε σχέση με τους υπηκόους των κρατών μελών της ΕΟΚ που εργάσθηκαν στα υπερπόντια εδάφη μετά την 1η Ιουλίου 1960, δεδομένου ότι ο νόμος της 17ης Ιουλίου 1963 εισήγαγε παρέκκλιση υπέρ αυτών από την προϋπόθεση της κατοικίας. Ο φορέας κοινωνικής ασφαλίσεως στηρίχθηκε επίσης στο γεγονός ότι ο βέλγος νομοθέτης αντιμετώπιζε τότε το ενδεχόμενο να επεκτείνει την εν λόγω παρέκκλιση και στις παροχές για περιόδους ασφαλίσεως που είχαν συμπληρωθεί σε υπερπόντια εδάφη πριν από την 1η Ιουλίου 1960, παροχές που κατοχυρώθηκαν, όπως ανέφερα ήδη, από το νόμο της 16ης Ιουνίου 1960.

Ωστόσο, ύστερα από πιέσεις εκ μέρους του βελγικού Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο εν λόγω φορέας κοινωνικής ασφάλισης αναγκάστηκε να διακόψει και πάλι τη χορήγηση της συντάξεως αναπηρίας στον BOZZONE από 1ης Ιανουαρίου 1974 και τούτο λόγω του ότι ο τελευταίος εξακολουθούσε να κατοικεί στην Ιταλία, ήταν δε αδύνατο να θεωρηθεί η κατοικία αυτή ως προσωρινή κατά την έννοια του άρθρου 2 του βελγικού DÉCRET COLONIAL της 7ης Αυγούστου 1952.

Ο ασφαλισμένος άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του TRIBUNAL DU TRAVAIL των Βρυξελλών, υποστηρίζοντας ότι η εν λόγω διάταξη εισάγει διάκριση αντίθετη προς τη Συνθήκη ΕΟΚ. Συγκεκριμένα επικαλέστηκε το άρθρο 10, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο του κανονισμού 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, το οποίο προβλέπει ότι οι εις χρήμα παροχές αναπηρίας που αποκτώνται δυνάμει της νομοθεσίας ενός ή περισσότερων κρατών μελών δεν μπορούν να υποστούν καμία μείωση, τροποποίηση, αναστολή, κατάργηση, κατάσχεση επειδή ο δικαιούχος κατοικεί στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από εκείνο όπου ευρίσκεται ο φορέας οφειλέτης.

Ο φορέας κοινωνικής ασφαλίσεως, καθού εν προκειμένω, απήντησε σ' αυτό το επιχείρημα ότι η κοινοτική ρύθμιση εφαρμόζεται

αποκλειστικά στα μητροπολιτικά εδάφη των κρατών μελών και ότι κατά το χρόνο της θέσεως σε ισχύ της Συνθήκης ΕΟΚ, το Βελγικό Κογκό ανήκε στα συνδεδεμένα εδάφη και εξακολούθησε να ανήκει όσο διάστημα ο προσφεύγων εξακολουθούσε να ασκεί εκεί τη δραστηριότητά του· ο φορέας πρόσθεσε ότι δεν υπάρχει καμία συμφωνία που να ρυθμίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων μεταξύ του εν λόγω εδάφους και της Κοινότητας, κατά την έννοια του άρθρου 135 της Συνθήκης ΕΟΚ. Επομένως, παρατηρεί ο καθού φορέας, το επίδικο βελγικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας το οποίο αφορά αποκλειστικά τους εργαζομένους που απασχολούνται στα υπερπόντια εδάφη, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της κοινοτικής ρύθμισης περί κοινωνικής ασφαλίσεως των εργαζομένων.

Με τη Διάταξη περί παραπομπής, το TRIBUNAL DU TRAVAIL των Βρυξελλών αντικρούει ορισμένους ισχυρισμούς του καθού, παρατηρώντας ότι το άρθρο 135 της Συνθήκης αναφέρεται στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων των συνδεδεμένων εδαφών στο έδαφος των κρατών μελών και αντιστρόφως, ενώ στην υπό κρίση υπόθεση πρόκειται για Ιταλό υπήκοο που κατοικεί σε κράτος μέλος. Το βελγικό δικαστήριο διερωτάται εξάλλου μήπως, ελλείψει ειδικής διμερούς συμφωνίας μεταξύ του Βελγίου και της Ιταλίας, μπορεί να θεωρηθεί ως τέτοια η Συνθήκη ΕΟΚ, κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο του DÉCRET COLONIAL της 7ης Αυγούστου 1952.

Εν πάση περιπτώσει το TRIBUNAL DU TRAVAIL δέχθηκε το αίτημα του MINISTÈRE PUBLIC και υπέβαλε στο Δικαστήριο, κατ'εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

1) Το άρθρο 10 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο του κανονισμού 1408/71 το οποίο αναφέρεται στην άρση της ρήτρας κατοικίας εφαρμόζεται στο άτομο, το οποίο απέκτησε δικαίωμα παροχών λόγω μισθωτής εργασίας που πραγματοποίησε αποκλειστικά σε συνδεδεμένο έδαφος, στην περίπτωση που έχει την ιθαγένεια ενός κράτους μέλους και διαμένει στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από εκείνο το οποίο έχει την υποχρέωση καταβολής των παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως λόγω των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν στο εν λόγω συνδεδεμένο έδαφος; Με άλλα λόγια, το άρθρο 2 (2) του DÉCRET COLONIAL της 7ης Αυγούστου 1952, όπως τροποποιήθηκε από το DÉCRET COLONIAL της 2ας Ιουλίου 1956, αντιβαίνει στις διατάξεις του κανονισμού 1408/71 καθόσον επιβάλλει συνήθη και πραγματική κατοικία στο Βέλγιο, στο Βελγικό Κογκό, στο RUANDA-URUNDI ή σε κράτος με το οποίο έχει συναφθεί συμφωνία αμοιβαιότητας;

2) Ο εργαζόμενος που απασχολήθηκε σε συνδεδεμένο έδαφος και υπήχθη κατά τον κρίσιμο χρόνο στην ιδιαίτερη νομοθεσία που έχει θεσπίσει κάποιο από τα κράτη μέλη για το έδαφος αυτό και τα πρόσωπα που απασχολούνταν εκεί, εν προκειμένω στο DÉCRET COLONIAL της 7ης Αυγούστου 1952, πρέπει να θεωρηθεί ως εργαζόμενος που υπάγεται ή υπήχθη στη νομοθεσία ενός από τα κράτη μέλη, κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1 του κανονισμού 1408/71;

2. Νομίζω ότι η λογική σειρά των ερωτημάτων είναι η αντίστροφη, δεδομένου ότι το δεύτερο ερώτημα αφορά την ερμηνεία κανόνα δικαίου που καθορίζει μια από τις γενικές προϋποθέσεις εφαρμογής του κανονισμού 1408/71.

Συγκεκριμένα το άρθρο 2 του κανονισμού φέρει τον τίτλο «προσωπικό πεδίο εφαρμογής», ορίζει δε στην παράγραφο 1 ότι ο κανονισμός ισχύει «για μισθωτούς που υπάγονται ή υπήχθησαν στη νομοθεσία ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών και είναι υπήκοοι ενός από τα κράτη μέλη ...».

Εξάλλου, η διάταξη του άρθρου 10 στην οποία αναφέρεται το πρώτο ερώτημα προϋποθέτει βεβαίως ότι ο κανονισμός έχει εφαρμογή και δεν επιτρέπει να λαμβάνεται η κατοικία ως προϋπόθεση για τη χορήγηση των παροχών που έχουν αποκτηθεί. Αφετέρου, ο όρος «παροχές που αποκτώνται δυνάμει της νομοθεσίας ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών», ο οποίος περιέχεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, συνδέεται άρρηκτα με τον όρο «μισθωτός που υπάγεται στη νομοθεσία ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών» του άρθρου 2, παράγραφος 1.

Η ουσία του ερωτήματος είναι λοιπόν να προσδιοριστεί η έκταση του όρου «νομοθεσία ενός από τα κράτη μέλη» που απαντάται στις δύο επίδικες διατάξεις. Σύμφωνα με τη διατύπωση του δευτέρου ερωτήματος του βελγικού δικαστηρίου, το θέμα είναι να κριθεί αν μια πράξη ουσιαστικώς κανονιστική που εξέδωσε το αρμόδιο όργανο ενός κράτους μέλους σε χρόνο κατά τον οποίο το κράτος ασκούσε αποικιακή κυριαρχία επί υπερποντίου εδάφους (εν προκειμένω το DÉCRET COLONIAL της 7ης Αυγούστου 1952), αποτελεί ή όχι «νομοθεσία ενός από τα κράτη μέλη». Κατ' αυτό τον τρόπο διατυπούμενο το ερώτημα είναι, νομίζω, πολύ περιορισμένο, και πρέπει να συμπληρωθεί λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το Βέλγιο, ήδη πριν από τη σύσταση νέου ανεξάρτητου κράτους στο έδαφος της πρώην αποικίας του Κογκό, πρόβλεψε την ανάθεση σε έναν από τους δικούς του φορείς, δυνάμει ενός «μητροπολιτικού» νόμου (του νόμου της 16ης Ιουνίου 1960), των υποχρεώσεων του τομέα της κοινωνικής ασφάλισης που απορρέουν από το DÉCRET COLONIAL της 7ης Αυγούστου 1952. Αν πράγματι δεν πρέπει να αγνοήσουμε το σημαντικό αυτό στοιχείο, τότε το πρόβλημα που ανακύπτει είναι ευρύτερο: πρόκειται για το αν βρισκόμαστε ή όχι στο πεδίο της νομοθεσίας ενός από τα κράτη μέλη, στην περίπτωση όπου το δικαίωμα ενός ασφαλισμένου για τη χορήγηση παροχής κοινωνικής ασφάλισης διέπεται από αποικιακή κανονιστική πράξη, στη συνέχεια δε επιβεβαιώθηκε με πράξη της μητροπολιτικής νομοθεσίας με την οποία ανατέθηκε η σχετική υποχρέωση σε πρώην αποικιακό φορέα που διατηρήθηκε στη ζωή στο πλαίσιο της μητροπολιτικής έννομης τάξης.

Για την ερμηνεία του όρου «νομοθεσία» πρέπει να ληφθεί υπόψη το άρθρο 1, ι του κανονισμού 1408/71. Κατά τη διάταξη αυτή, ο εν λόγω όρος «προσδιορίζει για κάθε κράτος μέλος τους υφιστάμενους ή μελλοντικούς νόμους, τις κανονιστικές πράξεις, κανονισμούς και κάθε άλλο μέτρο εφαρμογής που αφορούν τους κλάδους και τα συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως που προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2». Στη συνέχεια ορίζεται ότι αποκλείονται κατ' αρχήν οι συμβατικές διατάξεις. Η διάταξη αυτή δεν μπορεί να συμβάλει πολύ στη λύση του προβλήματος που μας απασχολεί· είναι πράγματι προφανές ότι κάθε πράξη κανονιστικής φύσεως, που ρυθμίζει δηλαδή γενικώς το θέμα των παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως και που δεν απορρέει από συνδικαλιστικές συμφωνίες πρέπει να θεωρηθεί ως νομοθετική πράξη, δεν υπάρχει δε αμφιβολία ότι το DÉCRET COLONIAL της 7ης Αυγούστου 1952 υπήρξε κατ' ουσία νομοθετική πράξη.

Μεγαλύτερο ενδιαφέρον για το θέμα που μας απασχολεί παρουσιάζει η τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1408/71. Στη σκέψη αυτή αναφέρεται ότι λόγω «των σημαντικών διαφορών που υφίστανται μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών ως προς το

προσωπικό πεδίο εφαρμογής τους είναι προτιμότερο να τεθεί η αρχή βάσει της οποίας ο κανονισμός ισχύει για όλους τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι ασφαλισμένοι στο πλαίσιο των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως που εδημιουργήθησαν υπέρ των μισθωτών». Εκείνο που τονίζεται εδώ είναι τα συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως των διαφόρων κρατών μελών, επομένως ο κοινοτικός νομοθέτης υπογράμμισε σιωπηρά το γεγονός ότι ο φορέας ενός κράτους μέλους που έχει την ευθύνη της διαχειρίσεως ενός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης (ή οποιασδήποτε πλευράς ενός τέτοιου συστήματος) μπορεί να φέρει υποχρεώσεις ανεξαρτήτως του είδους της νομοθετικής πράξης με την οποία τέθηκαν ή διατηρούνται οι υποχρεώσεις αυτές.

Υπό το φως αυτών των στοιχείων, η απάντηση στο ερώτημα όπως το διατύπωσα προηγουμένως πρέπει να είναι καταφατική. Το DÉCRET COLONIAL της 7ης Αυγούστου 1952 δεν ανήκε κατά το χρόνο της εκδόσεώς του στην έννομη τάξη του κράτους του Κογκό, το οποίο δεν υπήρχε τότε, αλλά στη βελγική αποικιακή έννομη τάξη· επρόκειτο για νομικό σύστημα παράγωγο της βελγικής έννομης τάξης, υπό τη διαχείριση των βελγικών αρχών. Ο φορέας στον οποίο καταβάλλονταν οι εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως είχε συσταθεί στο πλαίσιο του συστήματος αυτού με τη βούληση των οργάνων του βελγικού κράτους. Εν πάση περιπτώσει, όταν χορηγήθηκε στον BOZZONE η σύνταξη αναπηρίας, η υποχρέωση καταβολής της είχε ήδη αναληφθεί από βελγικό φορέα, ο οποίος ήταν μεν αποικιακός αρχικά, εξακολουθούσε όμως να λειτουργεί στο πλαίσιο της βελγικής μητροπολιτικής έννομης τάξης βάσει νόμου του βελγικού κράτους.

Εδώ θα προσθέσω ορισμένες παρατηρήσεις ως προς το ρόλο αυτού του νόμου στη σειρά των περιστατικών που σημάδεψαν το τέλος της αποικιακής έννομης τάξης στο Βελγικό Κογκό. Θα παρατηρήσω γενικώς ότι το τέλος κάθε αποικιακού νομικού συστήματος που επέρχεται με την κήρυξη της ανεξαρτησίας του εδάφους στο οποίο ίσχυε, παράγει αποτελέσματα σε δύο επίπεδα: στην εννομη τάξη του νέου κράτους — το οποίο ως νέο κράτος είναι ελεύθερο να αναγνωρίσει ή όχι τις ήδη υφιστάμενες σχέσεις, εκτός ορισμένων αμφιλεγόμενων διεθνών υποχρεώσεων — και στην έννομη τάξη του κράτους στο οποίο ανήκε η αποικιακή διοίκηση του εδάφους. Στην περίπτωση του Βελγικού Κογκό, το νέο κράτος που είναι σήμερα το Ζαΐρ κατήργησε από 1ης Ιουλίου 1960 το βελγικό αποικιακό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ερώτημα, αν κατ' εφαρμογή του διεθνούς δικαίου, το βελγικό κράτος είχε ή όχι την υποχρέωση να αναλάβει υπ' αυτές τις συνθήκες τις υποχρεώσεις τις οποίες είχαν αναλάβει έναντι των ξένων πολιτών οι δημοσίου δικαίου φορείς κοινωνικής ασφάλισης που είχε συστήσει το ίδιο και οι οποίοι λειτουργούσαν στην πρώην αποικία, υποχρεώσεις τις οποίες δεν ανέλαβαν οι αρχές του νέου κράτους και τούτο, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του υποχρεωτικού χαρακτήρα του στηριζομένου σε εισφορές συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που θεσπίστηκε και ρυθμιζόταν με κανονιστικές πράξεις των βελγικών αποικιακών αρχών.

Η εξέταση του προβλήματος αυτού είναι πάντως περιττή λόγω του ότι, όπως ανέφερα επανειλημμένα, το Βέλγιο θέσπισε με δική του πρωτοβουλία το νόμο της 16ης Ιουνίου 1960, και μάλιστα πριν από την κήρυξη της ανεξαρτησίας του Κογκό. Το στοιχείο ότι ο εν λόγω νόμος αναφέρει ότι το Βέλγιο αποφασίζει να αναλάβει ως εγγυητής τις υποχρεώσεις κοινωνικής ασφαλίσεως δεν μεταβάλλει τη νομική έκταση του νόμου έναντι των ασφαλισμένων. Πράγματι, ο εν λόγω νόμος σκοπεί να εξασφαλίσει στους ασφαλισμένους ότι η μετάβαση του εδάφους στο οποίο εργάστηκαν από την κατάσταση της αποικίας στην κατάσταση του κυρίαρχου κράτους δεν θα μεταβάλει

καθόλου εις βάρος τους τα της εφαρμογής του συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως που θεσπίστηκε με το προαναφερθέν DÉCRET COLONIAL. Οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης που είχαν συσταθεί για τις αποικίες θα συνέχιζαν να λειτουργούν για λογαριασμό του βελγικού κράτους ακόμη και μετά την κήρυξη της ανεξαρτησίας των πρώην αποικιών. Μ' αυτήν την ενέργεια του εθνικού νομοθέτη, και τουλάχιστον για τις προγενέστερες της 1ης Ιουνίου 1960 περιπτώσεις, η νομοθεσία περί κοινωνικής ασφαλίσεως που είχαν θεσπίσει οι βελγικές αρχές για έδαφος άλλοτε υπαγόμενο στην κυριαρχία του βελγικού κράτους δεν έπαυσε να παράγει αποτελέσματα έναντι των δικαιούχων παροχών κοινωνικής ασφάλισης.

Από οικονομικής πλευράς, όλα τα κονδύλια των πρώην αποικιακών φορέων κοινωνικής ασφάλισης τα οποία το Βέλγιο κατόρθωσε να διασώσει από την κατάσχεση εκ μέρους του Ζαΐρ (περίπου 40% του συνόλου των αποικιακών κονδυλίων) καταβλήθηκαν στα ταμεία του OFFICE DE SÉCURITÉ SOCIALE D'OUTRE-MER. Πράγμα που αποδεικνύει ότι η βελγική στάση έναντι των δικαιούχων του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης των αποικιών εμφανίζει, εκτός της νομικής και πολιτικής, και οικονομική συνέχεια.

3. Υπάρχει πάντως και μία άλλη πλευρά του προβλήματος που αξίζει να εξετασθεί με προσοχή. Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης που θεσπίζεται με το DÉCRET COLONIAL της 7ης Αυγούστου 1952 και το νόμο της 16ης Ιουνίου 1960 αφορά τις επαγγελματικές δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν σε υπερπόντια εδάφη (στις πρώην βελγικές αποικίες του Κογκό και του RUANDA-URUNDI). Το στοιχείο αυτό είναι ικανό να μεταβάλλει το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξα με την ανάλυση του άρθρου 2, παράγραφος 1 του κανονισμού 1408/71;

Συγκεκριμένα ο βελγικός φορέας κοινωνικής ασφάλισης δεν δέχεται ότι το δικαίωμα παροχών κοινωνικής ασφάλισης λόγω επαγγελματικής δραστηριότητας που ασκήθηκε εκτός του εδάφους της Κοινότητας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού. Αναγνωρίζει ότι ο περιορισμός αυτός δεν προκύπτει ρητά από τις κοινοτικές διατάξεις, φρονεί όμως ότι είναι συμφυής του συστήματος και της σκοπιμότητας της σχετικής κοινοτικής ρύθμισης.

Το πρώτο επιχείρημα που προβάλλεται υπέρ της απόψεως αυτής είναι ότι η Συνθήκη ΕΟΚ δεν ισχύει στο σύνολό της, όπως προκύπτει από το άρθρο 227, στο Βελγικό Κογκό· μόνο το τέταρτο μέρος της Συνθήκης, που αναφέρεται στη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών ενδιαφέρει αυτό το έδαφος. Όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων των κρατών μελών εντός αυτών των χωρών και εδαφών, το άρθρο 135 παραπέμπει σε μεταγενέστερες συμφωνίες που όμως δεν έχουν συναφθεί για το πρώην Βελγικό Κογκό.

Η απάντηση στο επιχείρημα αυτό είναι ότι το ζήτημα ερμηνείας που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο δεν αναφέρεται στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων της Κοινότητας στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη, αλλά έχει πιο περιορισμένο αντικείμενο. Αφορά απλώς την περίπτωση εκείνου ο οποίος, εργασθείς σε κάποιο από τα εδάφη αυτά, απέκτησε δυνάμει της νομοθεσίας κράτους μέλους δικαίωμα παροχών έναντι ενός φορέα κοινωνικής ασφάλισης της έννομης τάξης του εν λόγω κράτους. Σχετικά μ' αυτό το δικαίωμα ανακύπτει το ερώτημα που διατύπωσα στην αρχή των προτάσεών μου, αν δηλαδή ένα κράτος μπορεί να εξαρτήσει το δικαίωμα παροχών από την προϋπόθεση κατοικίας στο δικό του έδαφος.

Νομίζω ότι η απάντηση δεν επηρεάζεται από το στοιχείο ότι τα άρθρα 48 έως 51 της

Συνθήκης της Ρώμης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων δεν έχουν εφαρμογή στις σχέσεις μεταξύ της Κοινότητας και του Βελγικού Κογκό. Φρονώ ότι μπορούμε να αγνοήσουμε το στοιχείο αυτό όταν το ζήτημα είναι αν η κοινοτική ρύθμιση περί κοινωνικής ασφάλισης (και συγκεκριμένα το άρθρο 10, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο του κανονισμού 1408/71) έχει ή όχι εφαρμογή στην περίπτωση που, δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, ένα κράτος μέλος φέρει την υποχρέωση καταβολής παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως λόγω επαγγελματικής δραστηριότητας που ασκήθηκε σε αποικιακό έδαφος στο πλαίσιο ενός συστήματος, το οποίο θεσπίστηκε από το ίδιο αυτό κράτος για το εν λόγω έδαφος.

Ωστόσο η άποψη του βελγικού φορέα κοινωνικής ασφάλισης είναι διαφορετική: ο εν λόγω φορέας προσπαθεί να συνδέσει το πρόβλημα αυτό με το ζήτημα των ορίων εφαρμογής του συστήματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, στηριζόμενος στη σκοπιμότητα της κοινοτικής ρύθμισης περί κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων. Υπογραμμίζει δε ότι η ρύθμιση αυτή θεσπίστηκε εν όψει της προωθήσεως της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων μεταξύ των κρατών μελών κατά τρόπο ώστε ο διακινούμενος στο εσωτερικό της Κοινότητας να μη μειονεκτεί από πλευράς κοινωνικών ασφαλίσεων σε σχέση με τους εργαζομένους που ασκούν ολόκληρη τη δραστηριότητά τους στο έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους. Δεδομένου ότι οι διατάξεις περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων εφαρμόζονται μόνο στα μητροπολιτικά εδάφη των κρατών μελών, η άποψη που συνάδει προς τους σκοπούς αυτούς των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης είναι ότι οι δραστηριότητες βάσει των οποίων ο εργαζόμενος μπορεί να επικαλεσθεί τις ευεργετικές διατάξεις τους είναι μόνο εκείνες που ασκούνται στα εν λόγω εδάφη. Τόσο η άποψη που υποστήριξε ο γενικός εισαγγελέας WARNER στις προτάσεις που ανέπτυξε χθες στην υπόθεση FOSSI, όσο και η άποψη της Επιτροπής στην ίδια υπόθεση, η οποία και διαφέρει της απόψεως που διατυπώνει εν προκειμένω, εμπνέονται από τις ίδιες σκέψεις.

4. Επ' αυτού του συγκεκριμένου σημείου δεν υπάρχει νομολογία.

Η Επιτροπή επικαλείται την απόφαση της 22ας Μαρτίου 1972 στην υπόθεση 80/71, MERLUZZI (RACC. 1972, σ. 174 και επ.), στην οποία φρονεί ότι μπορεί να στηριχθεί για να υποστηρίξει εν προκειμένω ότι η κοινοτική ρύθμιση εφαρμόζεται στα δικαιώματα παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως λόγω επαγγελματικών δραστηριοτήτων που ασκούνται εκτός της Κοινότητας. Στην υπόθεση εκείνη ανέκυψε μεταξύ άλλων το ερώτημα αν ένας εργαζόμενος μπορεί να θεωρηθεί ότι υπάγεται στη γαλλική νομοθεσία επί περίοδο κατά την οποία άσκησε επαγγελματική δραστηριότητα στο Μαρόκο, όταν η χώρα αυτή ήταν γαλλικό προτεκτοράτο. Αυτό δε κατά την έννοια του παραρτήματος G.IV.B του κανονισμού 3, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 419/68 του Συμβουλίου, το οποίο ορίζει τις προϋποθέσεις εφαρμογής στους υπηκόους των κρατών μελών του γαλλικού νόμου της 10ης Ιουλίου 1965, με τον οποίο δόθηκε η δυνατότητα στους Γάλλους πολίτες που είχαν εργαστεί στο εξωτερικό, να προσχωρήσουν σε προαιρετικό σύστημα ασφαλίσεως γήρατος. Από την απόφαση MERLUZZI συνάγεται πάντως ότι το Δικαστήριο δεν θεώρησε ασυμβίβαστη με τα άρθρα 48 έως 51 της Συνθήκης την άποψη ότι η κοινοτική ρύθμιση περί κοινωνικής ασφαλίσεως έχει εφαρμογή στις νομοθεσίες των κρατών μελών που χορηγούν παροχές κοινωνικής ασφάλισης λόγω ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας εκτός της Κοινότητας.

Θετικότερη ένδειξη προς αυτή την κατεύθυνση μπορούμε να αντλήσουμε από την απόφαση της 8ης Απριλίου 1976 στην υπόθεση 112/75, SÉCURITÉ SOCIALE DE

NANCY κατά HIRARDIN (RACC. 1976, σ. 553), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι, δυνάμει των άρθρων 48 έως 51 της Συνθήκης ΕΟΚ, δεν είναι δυνατό να αποκλείεται στη Γαλλία και στους υπηκόους των άλλων κρατών μελών το πλεονέκτημα να λαμβάνονται υπόψη οι πραγματοποιηθείσες στην Αλγερία περίοδοι ασφαλίσεως για τον υπολογισμό της συντάξεως γήρατος.

Είναι γνωστό ότι μέχρι την κήρυξη της ανεξαρτησίας της, η Αλγερία διατηρούσε με το γαλλικό μητροπολιτικό έδαφος πολύ στενότερες σχέσεις από ό,τι η αποικία του Κογκό με το Βέλγιο. Για το λόγο αυτό, το παράρτημα Α του κανονισμού 3 του Συμβουλίου περί κοινωνικής ασφάλισης των διακινούμενων εργαζομένων όριζε ότι η Αλγερία αποτελεί μέρος του γαλλικού εδάφους για τους σκοπούς του κανονισμού και μάλιστα παρά το ότι το άρθρο 227, παράγραφος 2 της Συνθήκης που προβλέπει την εφαρμογή στην Αλγερία μεγάλου αριθμού κανόνων της Κοινής Αγοράς δεν περιλαμβάνει στη σχετική απαρίθμηση τους κάνονες περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο συλλογισμό του Δικαστηρίου στην υπόθεση HIRARDIN καθοριστικό ρόλο δεν έχει το παράρτημα Α (το Δικαστήριο παραπέμπει σ' αυτό στο τέλος της αποφάσεώς του για να συμπληρώσει το συλλογισμό του), αλλά η γενικότερη αρχή της ίσης μεταχείρισης των εργαζομένων που συνάγεται από τα άρθα 48 έως 51 της Συνθήκης και ισχύει για όλους τους πολίτες των κρατών μελών όσον αφορά το δικαίωμα παροχών κοινωνικής ασφάλισης που τους αναγνωρίζεται από τις εσωτερικές νομοθεσίες.

Στην υπόθεση HIRARDIN, η αρχή αυτή είχε ως συνέπεια την εξάλειψη μιας δυσμενούς διακρίσεως λόγω ιθαγένειας. Στην προκειμένη περίπτωση η ίδια αρχή μπορεί να οδηγήσει σε άρση της δημιουργίας διακρίσεων προϋπόθεσης της κατοικίας, έστω και αν δεν υπάρχει για το Κογκό διάταξη όπως εκείνη του παραρτήματος Α για την Αλγερία; Νομίζω ότι είναι δυνατό να καταλήξουμε σ' αυτό το συμπέρασμα και μάλιστα χωρίς να διευρύνουμε το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71, δεχόμενοι απλώς ότι η εν λόγω αρχή της ίσης μεταχείρισης εφαρμόζεται εντός της Κοινότητας ανεξαρτήτως του κράτους της κατοικίας, υπέρ όλων των εργαζομένων στους οποίους η νομοθεσία κράτους μέλους αναγνωρίζει δικαιώματα παροχών κοινωνικής ασφάλισης που καταβάλλονται στο πλαίσιο συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που έχει θεσπίσει το κράτος αυτό.

Σημειώνεται εξάλλου ότι η απόφαση HIRARDIN επεκτείνει τα πλεονεκτήματα που προβλέπει ένας εθνικός νόμος στα άτομα τα οποία, δυνάμει περιοριστικής διάταξης του νόμου αυτού, δεν θα είχαν κανένα σχετικό δικαίωμα. Στην υπό κρίση υπόθεση, ο προσφεύγων της κύριας δίκης, ο οποίος απέκτησε το δικαίωμα παροχής αναπηρίας βάσει το βελγικού νόμου, προσπαθεί να επιτύχει την κατάργηση εμποδίου που είναι μεταβλητό από την ίδια τη φύση του (της προϋπόθεσης της κατοικίας), που θέτει ο εν λόγω νόμος στην άσκηση του δικαίωματός του. Η διάκριση που αντιπροσωπεύει αυτό το εμπόδιο, έστω και αν τυπικά στηρίζεται στην κατοικία, καταλήγει στην πράξη να πλήττει κυρίως τους μη Βέλγους εργαζόμενους και για το λόγο αυτό ισοδυναμεί και αυτή με δυσμενή διάκριση λόγω ιθαγένειας.

5. Βεβαίως η κοινοτική ρύθμιση περί κοινωνικής ασφάλισης θεσπίστηκε εν όψει της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων εντός της Κοινότητας και όχι της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων μεταξύ της Κοινότητας και των τρίτων κρατών. Ακριβώς δε για να ευνοήσει την ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας ο κανο-

νισμός 1408/71 σκοπεί να προστατεύσει εκείνον, ο οποίος μεταφέρει τον τόπο της εργασίας του από ένα κράτος μέλος σ' άλλο, προβλέποντας ότι το εν λόγω άτομο δεν θα χάνει τα δικαιώματα παροχών που έχει ήδη αποκτήσει έναντι ενός κράτους μέλους. Από αυτό όμως μπορεί να συναχθεί απλώς ότι δεν συνάδει ούτε προς το γράμμα ούτε προς το πνεύμα της εν λόγω διάταξης η επέκταση του πλεονεκτήματος αυτού στις παροχές κοινωνικής ασφαλίσεως που έχει αποκτήσει ενδεχομένως ο εργαζόμενος έναντι τρίτου κράτους.

Είχα πρόσφατα την ευκαιρία να υπογραμμίσω με τις προτάσεις μου στην υπόθεση 75/76, KAUCIC, ακριβώς σε σχέση με τους σκοπούς της κοινοτικής ρύθμισης περί κοινωνικής ασφαλίσεως, το συλλογισμό που ακολούθησε το Δικαστήριο (συλλογισμός που διατυπώνεται στην απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 1972 στην υπόθεση 16/72, ORTSKRANKENKASSE HAMBURG, RACCOLTA 1972, σ. 1141) ότι δηλαδή το κοινοτικό δίκαιο δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη περιόδους ασφαλίσεως που έχουν συμπληρωθεί σε τρίτο κράτος, δεν εμποδίζει όμως να αναγνωρίζονται οι περίοδοι αυτές σε κάποιο κράτος μέλος (δυνάμει, λόγου χάρη, διμερούς συμβάσεως μεταξύ του κράτους αυτού και του εν λόγω τρίτου κράτους).

Στην προκειμένη υπόθεση πάντως το δικαίωμα παροχών κοινωνικής ασφάλισης που επικαλείται ο προσφεύγων στην κύρια δίκη αποκτήθηκε έναντι ενός ιδρύματος κοινωνικής ασφάλισης που συστάθηκε και διέπεται από το βελγικό νόμο, δηλαδή ενός βελγικού φορέα. Νομίζω ότι το στοιχείο αυτό διαφοροποιεί σαφώς το ερμηνευτικό ζήτημα που ανακύπτει εν προκειμένω από εκείνο με το οποίο ασχολήθηκε το Δικαστήριο στην υπόθεση 16/72.

Αν, παρά το στενό σύνδεσμο που υπάρχει εξαρχής μεταξύ του δικαιώματος παροχών κοινωνικής ασφάλισης και του κράτους μέλους οφειλέτη, αποκλειστεί η εφαρμογή του κανονισμού 1408/71 με μόνη την αιτιολογία ότι η επαγγελματική δραστηριότητα στην οποία στηρίζεται το εν λόγω δικαίωμα ασκήθηκε εκτός του εδάφους της Κοινότητας, θα πρέπει να καταλήξουμε στο ίδιο συμπέρασμα έναντι των εργαζομένων υπηκόων ενός από τα κράτη μέλη, οι οποίοι άσκησαν μέρος της δραστηριότητάς τους εκτός της Κοινότητας για λογαριασμό επιχείρησης, η οποία εδρεύει εντός της Κοινότητας, ενώ παρέμειναν υπαγόμενοι στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της χώρας όπου εδρεύει η επιχείρηση. Η συνέπεια όμως αυτή θα ήταν προφανώς αντίθετη στις σύγχρονες απαιτήσεις που είναι συμφυείς τόσο με τη δραστηριότητα των επιχειρήσεων, όσο και με την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Νομίζω συνεπώς ότι για να προσδιοριστεί το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 πρέπει να αναγνωριστεί καθοριστική σημασία όχι στο κριτήριο του τόπου όπου ασκήθηκε η επαγγελματική δραστηριότητα, αλλά στο κριτήριο της σχέσης μεταξύ του εργαζομένου, ανεξαρτήτως του τόπου όπου ασκεί ή άσκησε την επαγγελματική του δραστηριότητα, και του φορέα κοινωνικής ασφάλισης ενός των κρατών μελών.

Διευκρινίζω πάντως ότι η άποψη αυτή δεν σημαίνει ότι η κοινοτική ρύθμιση περί κοινωνικής ασφάλισης πρέπει να θεωρηθεί ισχύουσα στις περιπτώσεις κυκλοφορίας των εργαζομένων μεταξύ της Κοινότητας και των τρίτων χώρων. Πράγματι το ζήτημα δεν είναι να επεκταθεί η ρύθμιση αυτή ώστε να καλύπτει περιόδους ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν στο πλαίσιο συστήματος κοινωνικής ασφάλισης τρίτου κράτους, αλλά μόνο να αποδοθεί καθοριστική σημασία στο στοιχείο ότι οι περίοδοι ασφαλίσεως συμπληρώθηκαν στο πλαίσιο συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που έχει θεσπίσει κάποιο κράτος μέλος.

6. Λίγα λόγια για το άρθρο 10, παράγραφος 1 του κανονισμού 1408/71. Ο κανόνας αυτός σκοπεί να αποφύγει τις περιπτώσεις όπου ο εργαζόμενος, λόγω του ότι μεταφέρει την κατοικία του από ένα κράτος μέλος σε άλλο, χάνει ενδεχομένως τα δικαιώματα παροχών κοινωνικής ασφάλισης που μπορεί να επικαλεστεί στο πλαίσιο του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης ενός συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Αν δε λάβουμε υπόψη την υπό κρίση υπόθεση στην οποία ο ασφαλισμένος υπέστη ολική αναπηρία και θεωρώντας ότι πρόκειται για την επίλυση ζητήματος αρχής βάσει ενιαίου κριτηρίου που εφαρμόζεται σε όλους τους τύπους παροχών κοινωνικής ασφάλισης (κατά συνέπεια και σε εργαζόμενους οι οποίοι παραμένουν ικανοί προς εργασία), πρέπει να γίνει δεκτό ότι η περιοριστική προϋπόθεση της κατοικίας για τη δυνατότητα λήψεως παροχών κοινωνικής ασφάλισης από κάποιο κράτος μέλος είναι ικανή να παρεμποδίσει την κινητικότητα των εργαζομένων εντός της κοινής αγοράς. Έτσι εξηγείται γιατί το άρθρο 10, παράγραφος 1 απαγορεύει την προϋπόθεση αυτή.

Προσθέτω σχετικώς ότι όσες φορές ο κοινοτικός νομοθέτης θέλησε να επιτρέψει την εισαγωγή της προϋπόθεσης της κατοικίας σε κάποια εθνική νομοθεσία που εξασφαλίζει παροχές κοινωνικής ασφάλισης στους ασφαλισμένους, οι οποίοι ασκούν τη δραστηριότητά τους εκτός του εδάφους της Κοινότητας, το έπραξε θεσπίζοντας ρητές προς τούτο διατάξεις. Έτσι έγινε στην περίπτωση της γερμανικής νομοθεσίας, στην οποία αναφέρεται το παράρτημα G.I.A.2. του κανονισμού 3 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 130/63 του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1963, καθώς και το παράρτημα V.B.1.β. του κανονισμού 1408/71. Προσθέτω ότι δεν θα χρειαζόταν καμία διάταξη αυτού του είδους αν οι κοινοτικές αρχές θεωρούσαν ότι το στοιχείο και μόνο ότι η εργασία πραγματοποιήθηκε εκτός της Κοινότητας αρκεί προκειμένου να αποκλειστεί η εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων περί κοινωνικής ασφαλίσεως.

Βασίμως λοιπόν μπορεί να λεχθεί ότι, όταν το κράτος οφειλέτης εξαρτά την αναγνώριση δικαιώματος παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως ή την καταβολή τους από την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος κατοικεί μονίμως στο έδαφός του, θέτει κατ' αυτό τον τρόπο προϋπόθεση αδικαιολόγητα περιοριστική και ουσιαστικά δημιουργική διακρίσεων, ασυμβίβαστη με την κοινοτική ρύθμιση, η οποία επιτρέπει στους εργαζόμενους να «εξάγουν» σε άλλα κράτη μέλη συγκεκριμένα δικαιώματα μεταξύ των οποίων το δικαίωμα συντάξεως αναπηρίας. Η περιοριστική αυτή προϋπόθεση είναι παράνομη ακόμη και στην περίπτωση — και για τους λόγους που εξέθεσα σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 — όπου το δικαίωμα παροχών αποκτήθηκε δυνάμει της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους, λόγω επαγγελματικής δραστηριότητας η οποία ασκήθηκε εκτός του εδάφους της Κοινότητας.

7. Προτείνω κατά συνέπεια στο Δικαστήριο να απαντήσει στα ερωτήματα που υπέβαλε το TRIBUNAL DU TRAVAIL de Bruxelles κρίνοντας ότι ο υπήκοος κράτους μέλους ο οποίος άσκησε επαγγελματική δραστηριότητα σε έδαφος εκτός της Κοινότητας και σε χρόνο κατά τον οποίο ίσχυε εκεί η αποικιακή νομοθεσία ενός άλλου κράτους μέλους και, κατά συνέπεια, υπαγόταν σε σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως δυνάμει του οποίου ένας δημόσιος φορέας του τελευταίου αυτού κράτους είναι ήδη οφειλέτης έναντι των ασφαλισμένων, πρέ-

πει να θεωρηθεί ως υπαγόμενος στη νομοθεσία ενός από τα κράτη μέλη κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1 του κανονισμού 1408/71. Κατά συνέπεια, στον εργαζόμενο αυτό έχει εφαρμογή το άρθρο 10, παράγραφος 1 του ίδιου κανονισμού και συγκεκριμένα έχει εφαρμογή η πλήρης και απόλυτη απαγόρευση της εξαρτήσεως των παροχών κοινωνικής ασφάλισης από την προϋπόθεση της κατοικίας στο κράτος μέλος που υποχρεούται να καταβάλει τις παροχές αυτές.